

عنوان مقاله:

دگرگونی معنای دین تحت رهبری امام خمینی

محل انتشار:

فصلنامه علمی پژوهشی متین (امام خمینی و انقلاب اسلامی)، دوره 5، شماره 19 (سال: 1382)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

سید مصطفی شهرآئینی - کارشناس گروه ادیان مرکز بین المللی گفتگوی تمدن‌ها و دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

انقلاب اسلامی ایران در سالهای ۷۸ تا ۱۹۷۹ را میتوان دوره جدیدی برای دین اسلام به شمار آورد. تا پیش از سال ۱۹۷۸، دین امری اینجهانی و واگذارده به قلمرو خصوصی بود که نقش گسترده آن در جامعه انسانی، به اماکن عبادی محدود و منحصر میشد. این برخورد تنگ نظرانه نسبت به دین در مورد ادیان بزرگ جهان در غرب نیز صادق است. در جهان اسلام نیز، کم و بیش، چنین نگرشی نسبت به اسلام وجود دارد. نقش عمومی اسلام چه به صورت ارزشهای شرعی و اجتماعی و چه به صورت خاستگاه مسلم سیاسی، به گونه تعصبآمیزی به تعریف تقلیلگرایانه از دین به عنوان نظامی از باورهای مربوط به امور «اخروی» محدود گردیده بود. اسلام، طبعاً دینی مربوط به هر دو جهان است. این جهان چون آمادگایی برای آن جهان است. پیوند عمیق میان امور دینی و دنیوی، آموزه بنیادین قرآن است که به مسلمانان میآموزد سعادت انسانها در هر دو جهان، بستگی به اعمال ایمانیشان دارد. همین که فرآیند مدرنیزاسیون از رهگذر غربگرایی و دنیاگرایی و سکولاریسم به جهان اسلام راه یافت سبب جدایی دین از اخلاق، ایمان از عمل، و امور دینی از امور سیاسی شد. این جداییها، موضعی انفعالی را نسبت به انگیزهها و رهنمودهای دینی در همه زمینههای اجتماعی و سیاسی جوامع اسلامی، در سرتاسر دنیا، در پی داشت. در دهه ۱۹۷۰، امام خمینی با اینگونه برداشت از دین که توسط حکام سیاسی چون شاه ایران در جهان اسلام رواج یافته بود به مبارزه برخاست. در حقیقت، انقلاب امام خمینی، فراخوانی به بازاندیشی درباره محوریت دین و احیای آن در زندگی انسان مدرن بود. امام خمینی دین اسلام را تنها منظومهای از شعائر نمیدانست که آدمیان را برای آخرت آماده میسازد، بلکه آن را ایدئولوژی تلقی میکرد که طرحی را برای کل زندگی بشر فراهم میآورد؛ و برای اینکه این ایدئولوژی، سعادت مادی و معنوی انسانها را تامین نماید باید در تمام حوزههای افعال انسان به اجرا درآید. از همه مهمتر اینکه، اسلام برنامههای است که ضامن عدالت این جهانی و سعادت آن جهانی میباشد.

کلمات کلیدی:

دین، دین اسلام، سکولاریسم

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1820115>

